

**LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 305 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS METROLOGIJOS ĮSTATYMO NR. I-1452 1, 16, 26, 31 STRAIPSNIŲ,
DEVINTOJO SKIRSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO
140 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į toliau nurodytas priežastis, parengė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 305 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – BK pakeitimo įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo Nr. I-1452 1, 16, 26, 31 straipsnių, devintojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Metrologijos įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 140 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK pakeitimo įstatymo projektas) (toliau kartu – įstatymų projektai).

Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo (toliau – Metrologijos įstatymas) 32 straipsnyje yra nustatyta, kad fiziniai ir juridiniai asmenys, jų filialai, padaliniai, pažeidę Metrologijos įstatymo reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) arba Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą (toliau – BK). Taigi už metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimus Metrologijos įstatymas nustato administracinės ir baudžiamosios atsakomybės taikymą. Administracinė atsakomybė už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus yra nustatyta ANK 140 straipsnyje, baudžiamoji – BK 305 straipsnyje.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo doktrinoje yra pažymėjęs, kad, vadovaujantis konstituciniais teisingumo ir teisinės valstybės principais, baudžiamajame įstatyme nustatytos bausmės turi būti teisingos, o bausmės ir jų dydžiai baudžiamajame įstatyme turi būti diferencijuojami atsižvelgiant į nusikalstamų veikų pavojingumą. Kartu teisingumo ir teisinės valstybės konstituciniai principai suponuoja, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas)¹. Konstitucinis Teismas taip pat yra pabrėžęs, kad, siekiant užkirsti kelią neteisėtoms veikoms, ne visuomet yra tikslinga tokią veiką pripažinti nusikaltimu, taikyti pačią griežčiausią priemonę – kriminalinę bausmę. Todėl kiekvieną kartą, kai reikia spręsti, ar pripažinti veiką nusikaltimu ar kitokiu teisės pažeidimu, labai svarbu įvertinti, kokių rezultatų galima pasiekti kitomis, nesusijusiomis su kriminalinių bausmių taikymu, priemonėmis (administracinėmis, drausminėmis, civilinėmis sankcijomis ar visuomenės poveikio priemonėmis ir pan.)².

Įstatymų projektų rengėjų nuomone, teisinis reguliavimas, nustatantis ir baudžiamąją fizinių ir juridinių asmenų atsakomybę už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, neatitinka pirmiau nurodytos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktrinos, taip pat teisinės metrologinės priežiūros³ sampratą sieja ne su prevencinėmis, o su represinėmis funkcijomis.

Be to, Lietuvos metrologijos inspekcijos duomenimis, baudžiamoji atsakomybė už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus pagal BK 305 straipsnį nė karto nebuvo taikyta.

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. birželio 10 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. lapkričio 3 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimai.

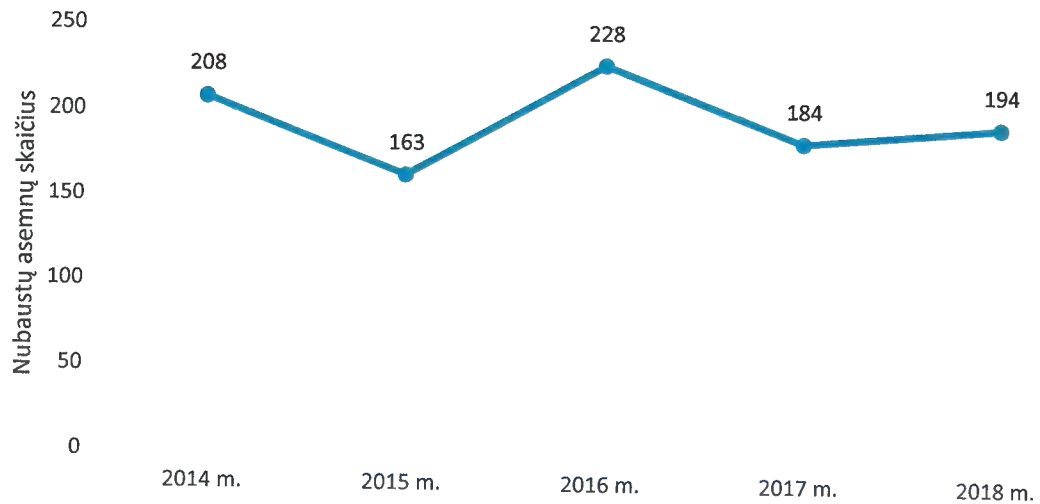
² Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1997 m. lapkričio 13 d., 2005 m. lapkričio 10 d. nutarimai.

³ Teisinė metrologinė priežiūra – teisinio metrologinio reglamentavimo objektų atitikties techniniams reglamentams ir (arba) metrologijos srities teisės aktams kontrolė, šių objektų gamintojų, pardavėjų ir naudotojų kontrolė, siekiant nustatyti, ar jie laikosi šio įstatymo, techninių reglamentų ir (arba) kitų metrologijos srities teisės aktų, ir su tuo susijusi rinkos priežiūra (Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 36 dalis).

Atsižvelgiant į tai, BK pakeitimo įstatymo projektu siūloma atsisakyti teisinio reguliavimo, nustatančio baudžiamąją atsakomybę už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus.

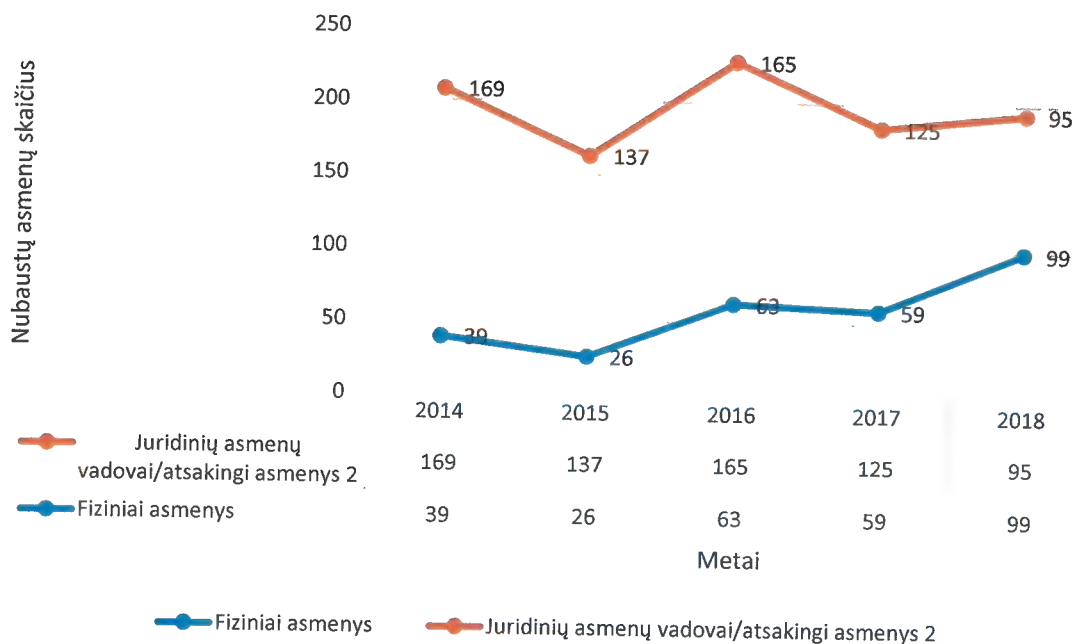
Metrologijos įstatymo projektu siekiama nustatyti sankcijas juridiniams asmenims už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, numatyti šių pažeidimų tyrimo, nagrinėjimo ir sankcijų taikymo tvarką.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į tai, kad už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubaustų asmenų skaičius yra didėjantis (žr. 1 pav.), kartu su Lietuvos metrologijos inspekcija atliko 2014–2018 m. metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimų analizę, taip pat įvertino šiuo metu pagal ANK 140 straipsnį taikomų baudų veiksmingumą, proporcingumą ir atgrasumą.

1 pav. Už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubaustų asmenų skaičius 2014–2018 m.

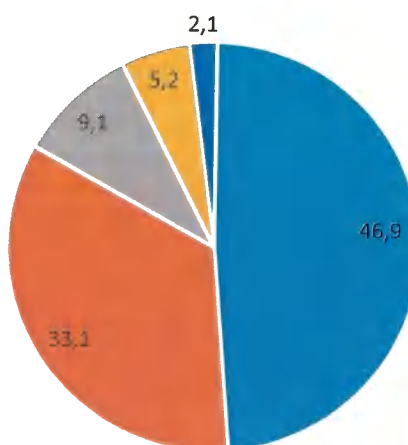
2014–2018 m. laikotarpiu akivaizdžiai didėjo už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubaustų fizinių asmenų skaičius (žr. 2 pav.).

2 pav. Už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubaustų fizinių asmenų ir juridinių asmenų vadovų ar jų paskirtų atsakingų asmenų skaičius 2014–2018 m.

Atlikus 2014–2018 m. metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimų analizę, nustatyta, kad dažniausi pažeidimai (iš nustatytųjų ANK 140 straipsnyje) minėtu laikotarpiu buvo šie:

- matavimo priemonių, kurios neturi metrologijos srities teisės aktais nustatytų galiojančių sertifikatų, plombų, žymenų ir (arba) ženklų arba kurių žymuo, plomba pažeisti, naudojimas (46,9 proc. visų pažeidimų);
- fasuotų prekių, kurių produkto kiekis nurodytas etiketėse arba ant fasuotės, gamyba, importas, pardavimas, perdavimas, saugojimas, ženklinimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus (33,1 proc. visų pažeidimų);
- matavimo priemonių, kurių neatitiktis teisės aktams ir (arba) gamintojo techniniams dokumentams nustatyta atliekant teisinę metrologinę priežiūrą, gamyba, taisymas, tiekimas rinkai, nuoma, naudojimas (9,1 proc. visų pažeidimų);
- sveriamų, skaičiuojamų, dozuojamų, matuojamų prekių, kurių produkto kiekį nurodo pardavėjas, pardavimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus (5,2 proc. visų pažeidimų);
- matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse jų nepriskiriant teisei metrologijai (2,1 proc. visų pažeidimų) (žr. 3 pav.).

3 pav. Dažniausi metrologijos srities teisės aktų pažeidimai (procentiniais dydžiais) (2014–2018 m.).

Vienas iš metrologinio laidavimo uždavinių, nurodytų Metrologijos įstatyme, – apsaugoti fizinius ir juridinius asmenis nuo neteisingo matavimo padarinių. Netikslaus matavimo padariniai, priklausomai nuo srities, kurioje atliekami matavimai, gali būti įvairūs. Pavyzdžiui, matavimo priemonių, kurios neturi metrologijos srities teisės aktais nustatytų galiojančių sertifikatų, plombų, žymenų ir (arba) ženklų, naudojimas gali lemti žmogaus sveikatos sutrikimą (naudojant metrologiškai nepatikrintą medicinos matavimo prietaisą, netiksliai nustatantį žmogaus sveikatai pavojingus rodiklius), vartotojų teisių pažeidimą, išrašant jiems sąskaitas pagal metrologiškai nepatikrintų matavimo priemonių (pavyzdžiui, svarstyklių prekybos centruose, dujų ar degalų įpylimo kolonėlių degalinėse) rodmenis⁴. Tiekiant rinkai fasuotas prekes (pavyzdžiui, fasuotus pieno ar mėsos

⁴ Ūkio subjektų patikrinimų metu nustatyti tokie automobilių suskystintųjų naftos dujų dozavimo atvejai – suskystintųjų dujų įpylimo kolonėlės leidžiama santykinė tūrio matavimo paklaida 20 l kiekiui – $\pm 1,0$ proc. matuojamo tūrio (t. y. $\pm 0,2$ l suskystintųjų naftos dujų). Nustatyti atvejai, kai suskystintos naftos dujos buvo įpilamos vartotojo nenaudai esant tokioms neigiamoms matavimo paklaidoms: 3,96 proc. (t. y. buvo įpilama 0,8 l suskystintųjų naftos dujų mažiau nei perkama), 2,51 proc. (t. y. buvo įpilama 0,5 l suskystintųjų naftos dujų mažiau nei perkama), 4,81 proc. (t. y. buvo įpilama 0,96 l suskystintųjų naftos dujų mažiau nei perkama), 9,33 proc. (t. y. įpilama 1,9 l suskystintųjų naftos dujų mažiau nei perkama). Vartotojas, esant tokioms neigiamoms matavimo paklaidoms, už dvidešimt litrų suskystintųjų naftos dujų permokėjo atitinkamai 40 centų, 25 centus, 50 centų ir 95 centus; automobilių degalų dozavimo atvejai –

produktus), kurių faktinis produkto kiekis viršija metrologijos srities teisės aktais leidžiamas neigiamas paklaidas, iš vartotojų taip pat yra pelnomasi⁵.

Užtikrinti fizinių ir juridinių asmenų apsaugą nuo neteisingo matavimo padarinių kartu su kitais metrologinio laidavimo sistemos subjektais – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, nacionaliniu metrologijos institutu, paskirtaisiais institutais, paskirtosiomis ir notifikuotosiomis įstaigomis bei kalibravimo laboratorijomis – Metrologijos įstatymo 8 straipsniu yra įpareigota ir Lietuvos metrologijos inspekcija. Vis dėlto, atsižvelgiant į pirmiau nurodytą metrologijos srities teisės aktų pažeidimų statistiką, darytina išvada, kad pagal Metrologijos įstatymą suteiktų įgaliojimų visapusiškam pagal įstatymą saugomos vertybės – fizinių ir juridinių asmenų apsaugos nuo neteisingo matavimo padarinių – užtikrinimui šiai institucijai nepakanka.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad duomenys apie 2014–2018 m. laikotarpį už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubaustus asmenis (1 ir 2 pav.) apima tuos ūkio subjektus, kurie apie planuojamą Lietuvos metrologijos inspekcijos veiklos patikrinimą buvo perspėti iš anksto (jeigu tai yra turgavietėse prekiaujantys fiziniai asmenys, kurie verčiasi individualia veikla arba yra įsigiję verslo liudijimą, pranešimai iš anksto yra įteikiami turgavietės administracijai)⁶; minėti duomenys taip pat neapima „verslo naujoko“ statusą turinčių ūkio subjektų, kadangi, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, tokiems ūkio subjektams pirmaisiais jų veiklos metais poveikio priemonės nėra taikomos; galiausiai, į minėtus duomenis nepatenka už mažareikšmius metrologijos srities teisės aktų pažeidimus nubausti ūkio subjektai (pavyzdžiui, pagal Lietuvos metrologijos inspekcijos patvirtintus kriterijus mažareikšmiu pažeidimu laikomas atvejis, kai matavimo priemonės periodinė patikra atlikta pažeidžiant teisės aktais nustatytus periodinės patikros atlikimo terminus, bet ne daugiau kaip 10 kalendorinių dienų, ir jeigu tai nepadarė esminės žalos vartotojui ar visuomenės interesams).

Todėl manytina, kad siekiant išvengti pirmiau nurodytų neteisingo matavimo padarinių, būtina Metrologijos įstatymu nustatyti sankcijas juridiniams asmenims už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, taip pat didinti ANK 140 straipsnyje nustatytus baudų dydžius, kadangi šiuo metu nustatytos baudos yra simbolinio dydžio⁷, mažai reikšmingos, palyginti su dėl padaryto pažeidimo gauta nauda (pajamomis)⁸.

Metrologijos įstatymo projektas taip pat parengtas siekiant Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimų lėšas perskirstyti tarp Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro (toliau – FTMC), paskirto atlikti nacionalinio metrologijos instituto funkcijas, ir Lietuvos energetikos instituto (toliau – LEI), paskirto atlikti paskirtojo instituto funkcijas.

Metrologijos įstatymo projektu, siekiant į nacionalinę teisę perkelti 2018 m. vasario 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/502, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/799, kuriuo nustatomi tachografų ir jų komponentų konstrukcijos, bandymo, įrengimo, naudojimo ir remonto reikalavimai, taip pat keičiamas Metrologijos įstatymo priedas.

degalų įpylimo kolonėlės leidžiama santykinė tūrio matavimo paklaida 10 l kiekiui – $\pm 0,5$ proc. matuojamo tūrio ($\pm 0,05$ l degalų). Nustatyti atvejai, kai degalai buvo įpilami vartotojo nenaudai esant tokioms degalų įpylimo kolonėlių neigiamoms matavimo paklaidoms: 0,97 proc. (t. y. buvo įpilama 0,1 l mažiau degalų nei perkama), 1,04 proc. (t. y. buvo įpilama 0,104 l mažiau degalų nei perkama), 1,57 proc. (t. y. buvo įpilama 0,157 l mažiau degalų nei perkama). Vartotojas, esant tokioms neigiamoms matavimo paklaidoms, už dešimt litrų benzino galėjo permokėti 0,12 centų, 0,12 centų ir 0,36 centus.

⁵ Pavyzdžiui, ūkio subjektų patikrinimų metu nustatyta atveju, kai rūkyta dešra, kurios vardinis produkto kiekis ant pakuotės nurodytas 700 g, iš tiesų svėrė 466 g, t. y. faktinis svoris „sumenko“ trečdaliu. Tad jeigu tokia dešra kainuoja 4,50 euro, vartotojai už ją permoka net 1,50 euro.

⁶ Tai yra net ir gavę išankstinį pranešimą apie planinį veiklos patikrinimą, šie ūkio nepakankamai atidžiai rūpinosi, kad jų naudojamos matavimo priemonės atitiktų teisės aktų reikalavimus.

⁷ Atlikus 2014–2018 m. baudų, paskirtų už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus pagal ANK, analizę, nustatyta, kad vidutinis skiriamos baudos už šį pažeidimą dydis 2014–2018 m. buvo 39 eurai (už 1 023 pažeidimus skirta baudų, kurių suma siekia 39 786 eurų).

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2018 m. kovo 20 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-50-2-3 „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“ taip pat atkreipiamas dėmesys į neatgrasancias ūkio subjektų priežiūros institucijų skiriamas poveikio priemones.

Metrologijos įstatymo projektu taip pat atliekami redakcinio pobūdžio pakeitimai, – siekiant aiškumo, įvardinami juridiniai asmenys, kuriems taikomas įstatymas ir atskiri jo skirsniai, patikslinamas teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių ir jų grupių sąrašo, kuri tvirtina už metrologijos sritį atsakingas ministras, pavadinimas, taip pat įvedami šio sąrašo ir ūkio subjektų tvirtinamo naudojamų matavimo priemonių sąrašo trumpiniai.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

BK pakeitimo įstatymo projekto iniciatorė – Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Metrologijos įstatymo projekto (ta apimtimi, kuria nustatoma juridinių asmenų atsakomybė už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus) ir ANK pakeitimo įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos metrologijos inspekcija.

Įstatymų projektus parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų ir pramonės departamento Pamonė 4.0 politikos skyriaus (vedėja Ilona Golovačiova, tel. 8 706 64 651, el. p. ilona.golovaciova@eimin.lt) patarėja Gerda Krukonienė (tel. 8 706 64 613, el. p. gerda.krukoniene@eimin.lt) ir vyriausioji specialistė Sigita Kaminskiene (tel. 8 706 64716, el. p. sigita.kaminskiene@eimin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Kaip jau minėta, Metrologijos įstatymo 32 straipsniu už Metrologijos įstatymo pažeidimus nustatyta administracinė ir baudžiamoji atsakomybė.

ANK 140 straipsnio 1 dalis nustato fizinių asmenų atsakomybę už šiuos metrologijos srities teisės aktų pažeidimus:

1) teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurios neturi teisės aktų nustatytų galiojančių liudijimų (sertifikatų), plombų, žymenų ir (arba) ženklų arba kurių žymuo, plomba pažeisti, tiekimas rinkai, nuoma ar naudojimas;

2) teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių patikros atlikimas, kai tai daro neįgalios atlikti patikrą įstaigos, laboratorijos;

3) teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurių tipai turi būti patvirtinti, tačiau yra nepatvirtinti, gamyba, pardavimas, nuoma ar naudojimas;

4) matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse jų nepriskiriant teisei metrologijai;

5) teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių naudojimas nesilaikant gamintojo parengtų naudojimo instrukcijų ir techninės priežiūros reikalavimų;

6) matavimo priemonių, kurių neatitiktis teisės aktams ir (arba) gamintojo techniniams dokumentams nustatyta atliekant teisinę metrologinę priežiūrą, gamyba, taisymas, tiekimas rinkai, nuoma, naudojimas, taip pat matavimo indų ir fasuotų prekių gamyba ir tiekimas rinkai;

7) nuo rodmenų klastojimo neapsaugotų teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių ir (ar) jų programinės įrangos tiekimas vartotojams;

8) sveriamų, skaičiuojamų, dozuojamų, matuojamų prekių, kurių produkto kiekį nurodo pardavėjas, pardavimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus;

9) gėrimams ir kitiems skysčiams supilti ir matuoti skirtų indų gamyba, naudojimas, realizavimas, laikymas parengtų ir ženklinimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus;

10) Lietuvos Respublikoje neįteisintų matavimo vienetų naudojimas.

ANK 140 straipsnio 3 dalis nustato fizinių asmenų atsakomybę už teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių ir (ar) jų programinės įrangos tyčinį gadinimą.

Kalbant apie ANK 140 straipsnio 1 dalyje nurodytus metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, pažymėtina, kad:

pirma, kai kurie iš šių pažeidimų patenka į kito pažeidimo sudėtį (pavyzdžiui, teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurių tipai turi būti patvirtinti, tačiau yra nepatvirtinti, gamyba, pardavimas, nuoma ar naudojimas patenka į kito pažeidimo – teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurios neturi teisės aktų nustatytų galiojančių liudijimų (sertifikatų), plombų,

žymenų ir (arba) ženklų arba kurių žymuo, plomba pažeisti, tiekimas rinkai, nuoma ar naudojimas – sudėti);

antra, kai kurie iš šių pažeidimų Lietuvos metrologijos inspekcijos praktikoje nė karto nebuvo nustatyti (pavyzdžiui, teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių patikros atlikimas, kai tai daro neįgalios atlikti patikrą įstaigos, laboratorijos, Lietuvos Respublikoje neįteisintų matavimo vienetų naudojimas), todėl reguliuoti tokią veiką ANK 140 straipsnyje yra netikslinga;

trečia, kai kurie iš šių pažeidimų apibrėžti neaiškiai, jų sudėtis (požymiai) neatitinka Metrologijos įstatyme nurodytų sąvokų arba reikalavimų (pavyzdžiui, pažeidimo – matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse jų nepriskiriant teisei metrologijai – sudėtis yra tikslintina, atsižvelgiant į Metrologijos įstatymo 16 straipsnio 3 dalies nuostatas; pažeidimuose vartojamos sąvokos „tiekimas rinkai, nuoma“ ar „pardavimas, nuoma“ turėtų būti patikslintos, atsižvelgiant į Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje nurodytą „tiekimo rinkai“ sąvoką).

Baudų, kaip ir kitų administracinių nuobaudų, paskirtis nustatyta ANK 22 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose: atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų bei nubausti administracinius nusižengimus padariusius asmenis.

Pažymėtina, kad ANK 140 straipsnyje už metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimus nustatytos baudos nėra nei veiksmingos, nei atgrasančios nuo administracinių nusižengimų darymo: ANK 140 straipsnio 1 dalyje nustatytos baudos fiziniams asmenims nuo trisdešimties iki trijų šimtų eurų ir juridinių asmenų arba užsienio valstybių įmonių filialų Lietuvos Respublikoje vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims (toliau kartu – juridinių asmenų vadovai ar kiti atsakingi asmenys) – nuo vieno šimto iki penkių šimtų penkiasdešimties eurų. Pagal ANK 610 straipsnį pritaikius administracinio nurodymo institutą, baudos dydis sumažinamas iki pusės minimalios baudos dydžio, t. y. fiziniam asmeniui skiriama *penkiolikos eurų* dydžio bauda, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – *penkiasdešimties eurų* bauda. Ūkio subjektams, ypač stambiesiems, pavyzdžiui, didiesiems prekybos tinklams, degalinių tinklams ir kt.⁹, naudinga sumokėti simbolinio dydžio baudą ir toliau daryti pažeidimą. Taigi, paskirtos baudos neatlieka savo pagrindinės – prevencinės – funkcijos, neužtikrina, kad ūkio subjektai laikytųsi metrologijos srities teisės aktų reikalavimų.

Metrologijos įstatymo 8 straipsnio 4 ir 5 dalyje yra nustatyta, kad metrologinio laidavimo sistemos subjektai yra nacionalinis metrologijos institutas ir paskirtieji institutai. Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskiria nacionalinį metrologijos institutą ir paskirtuosius institutus metrologinio laidavimo poreikiams valstybėje tenkinti, Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytos nacionalinio metrologijos instituto ir paskirtojo instituto, kaip metrologinio laidavimo sistemos subjektų, pagrindinės funkcijos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 595 „Dėl Nacionalinių matavimo vienetų etalonų kūrimo, tvirtinimo, tobulinimo, išlaikymo ir panaikinimo tvarkos aprašo ir Nacionalinių matavimo vienetų etalonų sąrašo patvirtinimo, Nacionalinio metrologijos instituto ir paskirtųjų institutų paskyrimo“ (toliau – Nutarimas) 2 punktu Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras (toliau – FTMC) paskirtas atlikti nacionalinio metrologijos instituto funkcijas, o Lietuvos energetikos institutas (toliau – LEI) – atlikti paskirtojo instituto funkcijas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tiek FTMC, tiek LEI savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 1500 „Dėl Lietuvos tekstilės instituto reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 302 „Dėl Chemijos instituto, Fizikos instituto ir Puslaidininkių fizikos instituto reorganizavimo“ pakeitimo“ ir

⁹ Pavyzdžiui, vienam degalinių tinklui priklausančiose degalinėse, veikiančiose vienoje iš Lietuvos apskričių, 2014–2018 m. laikotarpiu nustatyti 8 metrologijos srities teisės aktų pažeidimai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. 1812 „Dėl Lietuvos energetikos instituto įstatų patvirtinimo“).

Metrologijos įstatymo 31 straipsnyje yra nustatyta, kad Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta veikla yra finansuojama iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų. Ši įstatymo nuostata yra detalizuojama Nacionalinių matavimo vienetų etalonų kūrimo, tvirtinimo, tobulinimo, išlaikymo ir panaikinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Nutarimu, 39 punkte, pagal kurį nacionalinio matavimo vieneto etalono (toliau – etalonas) išlaikymas yra finansuojamas iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) iš įgalioto instituto veiklos pajamų, gautų naudojant etaloną ir (arba) jo sudedamąsias dalis, ir (arba) kitų lėšų.

Vadovaudamasi Metrologijos įstatymo 31 straipsniu ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Ekonomikos ir inovacijų ministerija su FTMC ir LEI kasmet sudaro finansavimo sutartis kaip ir su kitais ūkio subjektais, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose.

Toks nacionalinio metrologijos instituto ir paskirtojo instituto finansavimo modelis, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone, turi būti keičiamas, nes:

pirma, Ekonomikos ir inovacijų ministerija gauna informaciją iš FTMC ir LEI apie planuojamas vykdyti veiklas, jų finansavimui reikalingų lėšų poreikį, tačiau, neturėdama specialių metrologijos žinių turinčių specialistų, negali įvertinti, ar prašomas finansavimo dydis yra pagrįstas (tai yra, kiek pagal Metrologijos įstatymą atliekamų funkcijų vykdymui reikia žmogiškųjų išteklių, koks kitų išlaidų, tokių kaip komandiruočių, komunalinių paslaugų, metrologinės įrangos ir kitų prekių ir paslaugų išlaidos etalonams išlaikyti, poreikis yra minimalus ir (arba) koks yra labiausiai reikalingas);

antra, dėl šiuo metu Metrologijos įstatymo 31 straipsnyje nustatyto nacionalinio metrologijos instituto ir paskirtojo instituto finansavimo modelio visose institucijose išauga administracinė našta ir užsitęsia valstybės biudžeto asignavimų skyrimo ir jų panaudojimo procesas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija, LEI ir FTMC pirmiausia turi suderinti LEI ir FTMC metinių veiklos planų projektus, sąmatas, jų pagrindu rengiamas sutartis;

trečia, tiek FTMC, tiek LEI yra savarankiški asignavimų valdytojai, kurių savininkų teises ir pareigas įgyvendina Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Dėl šios priežasties FTMC ir LEI, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543, nustatytomis valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų planavimo, rengimo, tvirtinimo procedūromis, Metrologijos įstatyme nustatytų funkcijų vykdymui reikalingus valstybės biudžeto asignavimus turėtų planuoti savo strateginiuose veiklos planuose. Šie veiklos planai turi atitikti Strateginio planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827, reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo metu vyksta asignavimų perskirstymas tarp savarankiškų asignavimų valdytojų.

Todėl, siekiant užtikrinti efektyvų etalonų kūrimo, tobulinimo ir išlaikymo finansavimo mechanizmą ir efektyvų etalonų panaudojimą Lietuvos moksle ir pramonėje, taip pat siekiant išvengti asignavimų perskirstymo tarp savarankiškų asignavimų valdytojų bei užtikrinti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme asignavimų valdytojams nustatytą pareigą užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, tikslinga pakeisti Metrologijos įstatymo 31 straipsnį, atsisakant šio straipsnio nuostatos, kad Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta veikla yra finansuojama iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsisakant Metrologijos įstatyme nustatytos baudžiamosios atsakomybės už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, tikslinga šiame įstatyme reguliuoti juridinių asmenų atsakomybę už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus. Todėl Metrologijos įstatymo projektu siūloma nustatyti

metrologijos srities teisės aktų pažeidimų sąrašą (analogišką nurodytam ANK pakeitimo įstatymo projekte) ir nurodyti, kad už šių pažeidimų padarymą juridiniams asmenims skiriamos Metrologijos įstatyme nustatytos sankcijos (bauda arba įspėjimas), o fiziniams asmenims (įsigijusiems verslo liudijimą arba besiverčiantiems individualia veikla, ir juridinių asmenų vadovams ar jų įgaliotiems asmenims) – ANK nustatytos sankcijos.

Metrologijos įstatymo projektu siūloma nustatyti šiuos metrologijos srities teisės aktų pažeidimus, už kuriuos taikoma atsakomybė juridiniams asmenims:

1) į Teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių ir jų grupių sąrašą (toliau – Matavimo priemonių sąrašas) įtrauktų matavimo priemonių, kurių neatliktas teisinis metrologinis patvirtinimas, arba kurių patikros žymuo ar plomba yra pažeisti, pateikimas ar tiekimas rinkai, arba naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse;

2) fasuotų prekių, kurių produkto kiekis nurodytas ant pakuotės, ir matavimo indų, skirtų gėrimams ir kitiems skysčiams supilti bei matuoti, pateikimas ar tiekimas rinkai, ar ženklavimas pažeidžiant Metrologijos įstatymo 23 straipsnio reikalavimus;

3) į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų matavimo priemonių, kurių neatitiktis techniniams reglamentams ar kitiems metrologijos srities teisės aktams nustatyta teisinės metrologinės priežiūros metu, pateikimas ar tiekimas rinkai, arba naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse;

4) parduodant sveriamų, skaičiuojamų, matuojamų arba dozuojamų prekių pateikimas ar tiekimas rinkai, pažeidžiant metrologijos srities teisės aktų reikalavimus;

5) į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse, jų nenurodant pagal šio Metrologijos įstatymo 16 straipsnio 3 dalį ūkio subjekto tvirtinamame naudojamų matavimo priemonių sąraše;

6) į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse nesilaikant gamintojo parengtų techninių matavimo priemonės aprašų.

7) į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų teisinio metrologinio reglamentavimo srityse naudojamų matavimo priemonių tyčinis gadinimas arba šių priemonių ar jų programinės įrangos rodmenų klastojimas.

Metrologijos įstatymo projektu siūloma minimali už pažeidimą juridiniam asmeniui skiriama bauda – ne mažiau nei 300 eurų; maksimali – iki 2 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais dydžio piniginė bauda, bet ne daugiau nei 10 000 eurų¹⁰; už į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų teisinio metrologinio reglamentavimo srityse naudojamų matavimo priemonių tyčinį gadinimą arba šių priemonių ar jų programinės įrangos rodmenų klastojimą juridiniam asmeniui skiriama bauda negali būti mažesnė nei 450 eurų, maksimali – iki 3 procentų juridinio asmens metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais dydžio piniginė bauda, bet ne daugiau nei 15 000 eurų; „Verslo naujoko“ statusą turintiems ūkio subjektams Metrologijos įstatymo projekte numatyti minimalios ir maksimalios baudos už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus dydžiai siekia atitinkamai 150 eurų ir iki 2 procentų pajamų, gautų einamaisiais finansiniais metais iki pažeidimo nustatymo, dydžio piniginė bauda, bet ne daugiau nei 5 000 eurų; už į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų teisinio metrologinio reglamentavimo srityse naudojamų matavimo priemonių tyčinį gadinimą arba šių priemonių ar jų programinės įrangos rodmenų klastojimą juridiniam asmeniui skiriama bauda negali būti mažesnė nei 225 eurai, maksimali – iki 3 procentų juridinio asmens pajamų, gautų einamaisiais finansiniais metais iki pažeidimo nustatymo, dydžio piniginė bauda, bet ne daugiau nei 7 500 eurų.

Greta baudos arba įspėjimo, Metrologijos įstatymo projektu šio įstatymo pažeidėjams siūloma skirti ir matavimo priemonės, kuri buvo pažeidimo padarymo įrankis arba priemonė, konfiskavimą.

Metrologijos įstatymo projektu už į Matavimo priemonių sąrašą įtrauktų teisinio metrologinio reglamentavimo srityse naudojamų matavimo priemonių tyčinį gadinimą arba šių priemonių ar jų programinės įrangos rodmenų klastojimą griežtesnė atsakomybė nustatoma atsižvelgiant į tai, kad šis

¹⁰ Svarstant maksimalų juridiniam asmeniui skiriamos baudos dydį, analizuota kitų Europos Sąjungos valstybių narių (Estijos, Čekijos, Slovakijos) praktika (žr. 4 ir 5 pav.).

metrologijos srities teisės aktų pažeidimas laikomas pavojingesniu (padaromas tyčiniaisiais veiksmais) nei kiti pirmiau nurodytame sąraše pateikti pažeidimai.

Metrologijos įstatymo projektu taip pat nustatoma juridinių asmenų padarytų metrologijos srities teisės aktų pažeidimų tyrimo, nagrinėjimo ir sankcijų už šiuos pažeidimus – baudų ir įspėjimo – taikymo tvarka.

Galiausiai, Metrologijos įstatymo projektu siūloma pakeisti Metrologijos įstatymo 31 straipsnį – nurodyti, kad Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta veikla yra finansuojama iš valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų. Tokiu teisiniu reguliavimu siekiama atsisakyti perteklinių Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, FTMC ir LEI veiksmų, šiems atliekant Metrologijos įstatyme pavestas funkcijas, ir, nustatant tiesioginį FTMC ir LEI finansavimą, užtikrinti skiriamų valstybės biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumą ir rezultatyvumą.

ANK pakeitimo įstatymo projektu siūloma patikslinti metrologijos srities teisės aktų pažeidimų, už kuriuos taikoma atsakomybė fiziniams asmenims, sąrašą, siekiant nuosekliai išdėstyti veikas pagal jų reikšmingumą.

Tokiu teisiniu reguliavimu siekiama užtikrinti, kad būtų nuosekliai taikoma atsakomybė už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims.

Norint užtikrinti administracinės atsakomybės prevencinę funkciją, ANK pakeitimo įstatymo projektu siekiama padidinti baudų dydžius už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus. ANK 140 straipsnyje ir ANK pakeitimo įstatymo projekte nurodytų baudų dydžių lyginamoji analizė pateikiama lentelėje.

Lentelė. ANK 140 straipsnyje ir ANK pakeitimo įstatymo projekte numatytų baudų už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus dydžių lyginamoji analizė

PAŽEIDIMAS (ANK 140 straipsnis)	BAUDA (ANK 140 straipsnis)	PAŽEIDIMAS (ANK pakeitimo įstatymo projektas)	BAUDA (ANK pakeitimo įstatymo projektas)
ANK 140 str. 1 d. nustatyti teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimai¹¹	Nuo 30 iki 300 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 100 iki 550 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams ar	ANK 140 str. 1 d. nustatyti metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pažeidimai	Nuo 55 iki 550 eurų buda (fiziniams asmenims); Nuo 180 iki 1 000 eurų buda (juridinių asmenų

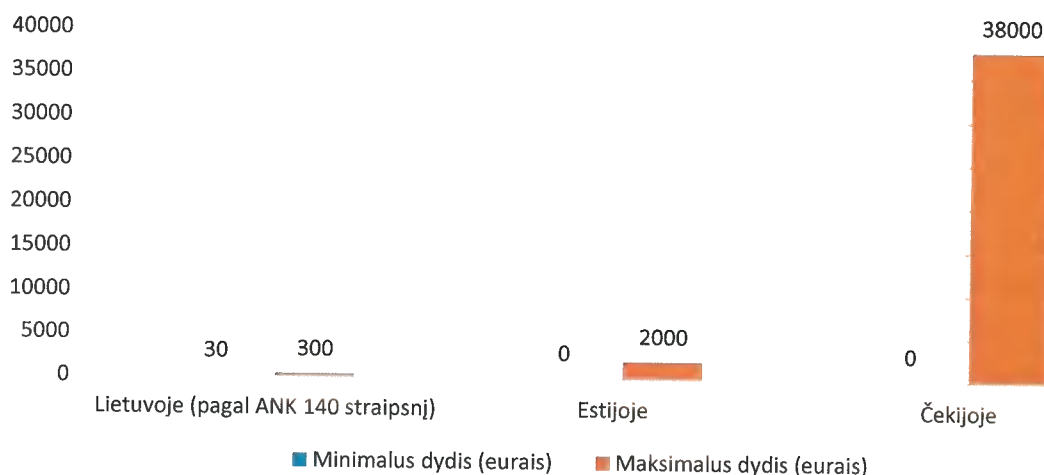
¹¹ Administracinių nusižengimų kodekso 140 straipsnio 1 dalyje nustatyti šie pažeidimai: teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurios neturi teisės aktų nustatytų galiojančių liudijimų (sertifikatų), plombų, žymenų ir (arba) ženklų arba kurių žymuo, plomba pažeisti, tiekimas rinkai, nuoma ar naudojimas; teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių patikros atlikimas, kai tai daro neįgalios atlikti patikrą įstaigos, laboratorijos; teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių, kurių tipai turi būti patvirtinti, tačiau yra nepatvirtinti, gamyba, pardavimas, nuoma ar naudojimas; matavimo priemonių naudojimas teisinio metrologinio reglamentavimo srityse jų nepriskiriant teisinei metrologijai; teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių naudojimas nesilaikant gamintojo parengtų naudojimo instrukcijų ir techninės priežiūros reikalavimų; matavimo priemonių, kurių neatitiktis teisės aktams ir (arba) gamintojo techniniams dokumentams nustatyta atliekant teisinę metrologinę priežiūrą, gamyba, taisymas, tiekimas rinkai, nuoma, naudojimas, taip pat matavimo indų ir fasuotų prekių gamyba ir tiekimas rinkai; nuo rodmenų klastojimo neapsaugotų teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių ir (ar) jų programinės įrangos tiekimas vartotojams; sveriamų, skaičiuojamų, dozuojamų, matuojamų prekių, kurių produkto kiekį nurodo pardavėjas, pardavimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus; fasuotų prekių, kurių produkto kiekis nurodytas etiketėse arba ant fasuotės, gamyba, importas, pardavimas, perdavimas, saugojimas, ženklinimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus; gėrimams ir kitiems skysčiams supilti ir matuoti skirtų indų gamyba, naudojimas, realizavimas, laikymas parengtų ir ženklinimas pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus; Lietuvos Respublikoje neįteisintų matavimo vienetų naudojimas.

	kitiems atsakingiems asmenims).		vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims).
ANK 140 str. 1 d. nustatytų teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimų padarymas pakartotinai	Nuo 300 iki 560 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 550 iki 1 500 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims).	ANK 140 str. 1 d. nustatytų metrologijos srities teisės aktų reikalavimų pakartotinis pažeidimas (ANK 140 str. 2 d.)	Nuo 550 iki 1 000 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 1 000 iki 2 700 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims).
Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių ir (ar) jų programinės įrangos tyčinis gadinimas (ANK 140 str. 3 d.)	Nuo 300 iki 580 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 550 iki 1 500 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims).	Į matavimo priemonių sąrašą įtrauktų matavimo priemonių tyčinis gadinimas arba šių priemonių(jų programinės įrangos) rodmenų klastojimas	Nuo 550 iki 1 000 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 1 000 iki 2 700 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims).
Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių ir (ar) jų programinės įrangos pakartotinis tyčinis gadinimas (ANK 140 str. 4 d.)	Nuo 550 iki 1 500 eurų bauda (fiziniams asmenims); nuo 1 500 iki 2 900 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims).	ANK 140 str. 3 d. nustatyto metrologijos srities teisės akto reikalavimų pakartotinis pažeidimas	Nuo 1 000 iki 2 700 eurų bauda (fiziniams asmenims); Nuo 2 700 iki 5 300 eurų bauda (juridinių asmenų vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims).

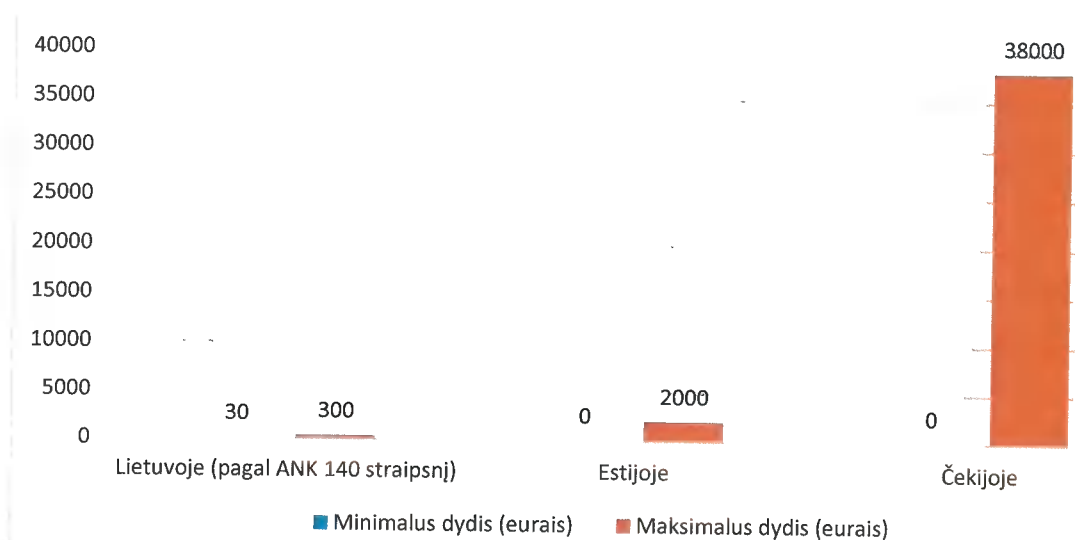
Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ANK pakeitimo įstatymo projektu siūlomi nustatyti baudų dydžiai susieti su vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (*įskaitant individualias įmones*) pokyčio nuo 2007 m. (nuo šių metų nesikeitė ANK 140 straipsnyje nustatyti baudų dydžiai) statistiniais duomenimis¹².

¹² Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis šalies ūkyje (įskaitant individualias įmones) 2007 m. sudarė 1351,9 lito (Lietuvos statistiko departamentas (2018 m. spalio 1 d.). Realusis darbo užmokestis 2007 m. šalies ūkyje didėjo 17 procentų [žiūrėta 2019-05-08]. Prieiga per internetą <https://www.alfa.lt/straipsnis/198216/realusis-darbo-uzmokestis-2007-m-salies-ukyje-didejo-17-proc>); vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis (įskaitant individualias įmones) 2018 m. IV ketvirtį sudarė 745,80 euro (Lietuvos statistikos departamentas [žiūrėta 2019-05-08]. Prieiga per internetą https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#).

Vertinant siūlytinių baudų dydį, analizuota ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių praktika. Pažymėtina, kad kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse skiriamų sankcijų dydžiai yra labai skirtingi: pavyzdžiui, Estijoje už teisinės metrologijos pažeidimus juridiniam asmeniui skiriamos baudos iki 2 000–3 200 eurų (minimalus baudos dydis nenustatytas), Slovakijoje – iki 10 000–50 000 eurų, Čekijoje – iki 38 tūkst. eurų (minimalus baudos dydis nenustatytas) (žr. 4–5 pav.).

4 pav. Lietuvoje, Estijoje ir Čekijoje taikomų sankcijų už analogiškus pažeidimus (matavimo priemonių, kurios neturi metrologijos srities teisės aktais nustatytą galiojančių liudijimų (sertifikatų), plombų, žymenų ir (arba) ženklų naudojimas) dydžių lyginamoji analizė.

5 pav. Lietuvoje, Estijoje ir Čekijoje taikomų sankcijų už analogiškus pažeidimus (fasuotų prekių, kurių produkto kiekis nurodytas ant pakuotės, gamyba, ženklinimas ir tiekimas rinkai, pažeidžiant metrologijos srities teisės aktų reikalavimus) dydžių lyginamoji analizė.

Pagal ANK pakeitimo įstatymo projektą administracinę atsakomybę numatoma taikyti ne tik juridinių asmenų, pažeidusių metrologijos srities teisės aktus, ar jų filialų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims, bet ir fiziniams asmenims, kurie verčiasi individualia veikla (pavyzdžiui, turgaus prekeiviams).

Atsižvelgiant į Lietuvos metrologijos inspekcijos praktikoje kylančias situacijas, kai, pavyzdžiui, turgaus prekeivių, padariusių metrologijos srities teisės aktų pažeidimą, naudojamos matavimo priemonės gali būti konfiskuojamos tik policijos pagalba, ANK pakeitimo įstatymo

projektu nustatomi ir privalomo matavimo priemonių konfiskavimo iš fizinių asmenų (t. y. tų, kurie verčiasi individualia veikla) atvejai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jų rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymų projektais, nustatančiais atsakomybės už metrologijos srities teisės aktų pažeidimus sąlygas, siekiama skatinti atsakingą fizinių ir juridinių asmenų požiūrį į galimas metrologijos srities teisės aktų pažeidimų pasekmes.

Neigiamų pasekmių priėmus įstatymų projektus nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymų projektai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektų antikorupcinis vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 15 punkto nuostatomis, nes jais numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su atsakomybės už teisės pažeidimus sąlygomis. Atlikus įstatymų projektų antikorupcinį vertinimą, korupcijos rizikos nenustatyta. Numatoma, kad priėmus įstatymų projektus sumažės metrologijos srities teisės aktų pažeidimų skaičius.

7. Kaip įstatymų projektų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Manytina, kad veiksmingas atsakomybės juridiniams asmenims reguliavimas užtikrins vienodas veiklos sąlygas visiems ūkio subjektams ir skatins tarp jų sąžiningą konkurenciją.

Įgyvendinus Metrologijos įstatymo projektą, ta apimtimi, kuria keičiamas Metrologijos įstatymo 31 straipsnis, bus užtikrintas efektyvus matavimo vienetų etalonų kūrimo, tobulinimo ir išlaikymo finansavimo mechanizmas ir efektyvus šių etalonų panaudojimas Lietuvos mokslui ir pramonei.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant inkorporuoti priimtus įstatymus į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymų projektais naujos sąvokos nenustatomos.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Metrologijos įstatymo projektą, turės būti pakeisti:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimas Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“;

2) Tvarkos aprašo 39 punktą, kuris nurodo, kad etalono išlaikymas yra finansuojamas iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) iš įgalioto instituto veiklos pajamų, gautų naudojant etaloną ir (arba) jo sudedamąsias dalis, ir (arba) kitų lėšų.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės, taip pat nenumatoma ir sutaupyti lėšų.

Priėmus Metrologijos įstatymo projektą, Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytoms funkcijoms vykdyti skiriamos valstybės biudžeto lėšos bus perskirstytos tarp Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, FTMC ir LEI Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo ir šį įstatymą įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka, tai yra, 2020 metams numatyti asignavimai etalonų išlaikymui iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bus perduoti savarankiškiems valstybės biudžeto asignavimų valdytojams – FTMC ir LEI, kurie Nutarimu yra paskirti vykdyti nacionalinio metrologijos instituto ir paskirtojo instituto funkcijas.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus, konsultuotasi su Lietuvos metrologijos inspekcija.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra „metrologijos srities teisės aktų pažeidimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
